

Obsah

I. Díl

1. Současné ošetrovatelství (M. Šamánková)	21
1.1 Zdraví z pohledu ošetrovatelství	22
1.1.1 Definice zdraví	22
1.1.2 Modely zdraví	23
1.1.3 Determinace zdraví	23
1.2 Prevence nemoci a podpora zdraví	23
1.3 Nemoc z pohledu ošetrovatelství	24
1.3.1 Proměnné faktory ovlivňující zdraví a nemoc	24
1.3.2 Stadia chování a postoje v nemoci	25
1.4 Ošetrovatelství, jeho role, význam a moderní pojetí	25
1.4.1 Role sestry ve vztahu k nemocným a k jejich rodinám	26
1.4.2 Zdravotnické týmy	27
1.4.3 Vzdělání v oblasti poskytovatelů lékařské a ošetrovatelské péče	28
1.5 Chování a jednání zdravotnických pracovníků	29
1.5.1 Základní etické otázky pro zdravotnické pracovníky	30
1.5.2 Ošetrovatelská etika	31
1.6 Organizace ošetrovatelské péče	32
1.6.1 Ošetrovatelský proces	32
1.6.2 Dokumentace ošetrovatelské péče	34
1.6.3 Standardy ošetrovatelské péče	34
1.6.4 Kvalita ošetrovatelské péče	35
2. První kontakt zdravotníka s pacientem (K. Matoušovic)	36
2.1 Komunikace při prvním setkání	36
2.1.1 Předpoklady úspěšného navázání kontaktu	37
2.2 Informování pacienta	38
2.3 Kontakt s příbuznými	38
2.4 Pozorování a objektivní vyšetření	39
2.5 Závěr	41

3. Komunikace – obecné minimum (R. Honzák)	.....
3.1 Obecné minimum komunikace	.....
3.1.1 Komunikace verbální a nonverbální	.....
3.1.2 Maastrichtský anamnestický a poradenský postup	.....
3.2 Transakční analýza – komunikační teorie	.....
3.3 Zdravotníci – skupina pomáhající profese	.....
4. Potřeby v ošetrovatelství (M. Šamánková)	.....
4.1 Standardy a motivace jako cesta k naplnění potřeb	.....
4.1.1 Standard jako míra potřeby	.....
4.1.2 Motivace pro naplnění potřeb	.....
4.2 Základní dělení potřeb	.....
4.2.1 Dělení potřeb podle významu pro život	.....
4.2.1.1 Potřeby primární (základní)	.....
4.2.1.2 Potřeby sekundární (vyšší)	.....
4.2.2 Dělení potřeb vyplývající z jejich obsahu	.....
4.2.2.1 Potřeby fyziologické	.....
4.2.2.2 Potřeby psychické	.....
4.2.2.3 Potřeby sociální	.....
4.2.2.4 Potřeby spirituální	.....
4.3 Proces naplnění potřeb	.....
4.3.1 Míry v naplnění potřeb	.....
4.3.2 Způsoby naplnění potřeb	.....
4.3.3 Faktory ovlivňující naplnění potřeb	.....
4.3.4 Způsob naplňování potřeb	.....
4.4 Potřeby jedince v těžké a vážné nemoci	.....
4.5 Význam ošetrovatelské péče z hlediska uspokojování potřeb	.....
4.6 Hodnocení soběstačnosti nemocných z pohledu vlastní schopnosti naplnění potřeb	.....
4.7 Zásady naplňování potřeb z pohledu lékařů, sester a ostatních, kteří pečují o nemocného	.....
4.8 Ošetrovatelská dokumentace z pohledu uspokojování potřeb	.....
5. Bolest v ošetrovatelství (M. Šamánková)	.....
5.1 Základní druhy bolesti	.....
5.1.1 Druhy bolesti podle původu	.....
5.2 Projevy bolesti	.....
5.2.1 Verbální projevy bolesti	.....
5.2.2 Nonverbální projevy bolesti	.....
5.3 Hodnocení intenzity bolesti	.....
5.3.1 Stupnice bolesti	.....
5.3.1.1 Hodnocení úlevy od bolesti	.....

5.3.1.2 Graf	73
5.4 Psychologické faktory provázející bolest	74
5.4.1 Osobnostní rysy a bolest	74
5.4.1.1 Osobnostní rysy a tolerance k bolesti	74
5.4.2 Některé psychologické faktory a bolest	75
5.5 Komplexní péče o nemocného s bolestí	76
5.5.1 Léčba nádorové bolesti	76
5.5.2 Vedlejší (nežádoucí) účinky analgetik	77
5.5.3 Možné způsoby terapie bolesti	78
5.6 Ošetrovatelská péče o nemocné s bolestí	80
5.6.1 Sesterská dokumentace bolesti, hodnocení a sledování bolesti nemocných	81
5.7 Pracoviště léčby bolesti	81
6. Domácí péče (M. Šamánková)	83
6.1 Význam a poslání domácí péče	83
6.2 Zavedení domácí péče	84
6.3 Vhodnost zavedení domácí péče	85
6.4 Poskytovatelé domácí péče	85
6.5 Organizační forma domácí péče – ADP (agentury domácí péče)	86
6.6 Závěr	87
7. Osobní asistence (M. Šamánková)	88
7.1 Hlavní zásady osobní asistence	88
7.2 Principy osobní asistence	89
7.3 Náplň práce osobních asistentů	89
7.4 Rozvoj osobní asistence	90
8. Paliativní péče, její celosvětový vývoj a současná situace v České republice (O. Sláma, Š. Špinka)	91
8.1 Obecný úvod do paliativní péče a její hlavní principy	91
8.1.1 Hlavní principy moderní paliativní péče	91
8.2 Základní charakteristiky dosavadního rozvoje paliativní péče ve světovém měřítku	92
8.2.1 Obecné pojetí paliativní medicíny	92
8.2.2 Faktory ovlivňující paliativní medicínu	92
8.2.3 Historie institucionálního poskytování paliativní medicíny	93
8.2.4 Fáze rozvoje paliativní medicíny	94
8.3 Dosavadní vývoj paliativní medicíny v České republice	95
8.4 Poskytování paliativní péče	95
8.4.1 Obecná paliativní péče	96
8.4.2 Specializovaná paliativní péče	96

8.4.3	Specializovaná ambulantní paliativní péče	.....
8.5	Vzdělávání v paliativní péči	.....
8.6	Jednotlivé etapy prožívání nemoci z pohledu paliativní medicíny (<i>M. Šamánková</i>)	.....
8.6.1	Etapy z hlediska času	.....
8.6.2	Etapy z hlediska prožívání nemoci	.....
8.6.3	Pomoc nemocným v jednotlivých fázích prožívání nemoci	.....
8.7	Podpůrná psychoterapie v paliativní medicíně	.....

9. Dobrovolnictví ve zdravotnickém zařízení, jeho uplatnění v podpoře zdraví a naplňování kvality péče (*I. Kořínková*) .....

9.1	Základní principy dobrovolnictví	.....
9.1.1	Definice, význam a základní pojmy	.....
9.1.2	Zákon o dobrovolnické službě a akreditace	.....
9.1.2.1	Zákon č.198/2002 Sb	.....
9.1.2.2	Akreditace MVČR	.....
9.2	Dobrovolnictví v nemocnicích	.....
9.2.1	Role dobrovolníka v české nemocnici	.....
9.2.2	Organizace dobrovolnického programu ve zdravotnickém zařízení	.....
9.2.3	Příprava dobrovolníků na činnost v nemocnici	.....
9.2.3.1	Úvodní pohovor	.....
9.2.3.2	Informativní návštěva oddělení	.....
9.2.3.3	Školení dobrovolníků	.....
9.2.3.4	Administrativní náležitosti	.....
9.2.3.5	Samostatná dobrovolnická činnost	.....
9.2.3.6	Supervize dobrovolníků	.....
9.2.3.7	Ukončení činnosti dobrovolníka	.....
9.2.4	Typy dobrovolnických činností	.....
9.2.4.1	Jednorázové aktivity	.....
9.2.4.2	Pravidelné aktivity	.....
9.2.4.3	Specifické aktivity	.....
9.2.4.4	Uplatnění v provozně-technické sféře	.....
9.2.5	Supervize a evaluace programu	.....
9.2.6	Financování programu	.....
9.3	Podpora zdraví v nemocnicích a programy kvality péče	.....

II. Díl

1. Dezinfekce a sterilizace (<i>M. Šamánková</i>)	.....
1.1 Úvod do oboru	.....
1.2 Mechanická očista	.....

1.3 Předsterilizační příprava	130
1.4 Proces sterilizace	131
1.4.1 Techniky sterilizace	132
1.4.1.1 Fyzikální sterilizace	132
1.4.1.2 Plazmatická sterilizace (sterilizační systém Sterrad)	132
1.4.1.3 Radiační sterilizace	133
1.4.1.4 Chemická sterilizace	133
1.4.2 Obaly pro ochranu uchování sterility	134
1.4.3 Kontrola a dokumentace sterilního materiálu	134
1.4.4 Skladování a transport sterilního materiálu	135
1.5 Dezinfekce	136
1.5.1 Techniky dezinfekce	136
1.5.2 Požadavky na dezinfekci při úklidu	137
1.5.3 Manipulace s prádlem	138
2. Sledování vybraných životně důležitých funkcí (M. Šamánková, Š. Tomová)	139
2.1 Vědomí	139
2.1.1 Poruchy vědomí	139
2.1.2 Metody a techniky posouzení stavu vědomí	140
2.1.3 Ošetrovatelská péče o pacienta se změnami vědomí	142
2.2 Tělesná teplota	142
2.2.1 Měření tělesné teploty	144
2.2.1.1 Druhy teploměru	145
2.2.1.2 Metody měření tělesné teploty	146
2.2.2 Hodnoty tělesné teploty	147
2.2.3 Ošetrovatelská péče o pacienta se změnami tělesné teploty	148
2.2.3.1 Specifická ošetrovatelská péče o pacienta se změnami tělesné teploty	149
2.3 Tlak krve	150
2.3.1 Faktory ovlivňující TK	151
2.3.2 Měření TK	151
2.3.3 Hodnoty TK	153
2.3.4 Ošetrovatelská péče o pacienta se změnami TK	154
2.4 Puls – tep	155
2.4.1 Faktory ovlivňující pulsovou frekvenci	155
2.4.2 Místa měření pulsové frekvence	155
2.4.3 Hodnocení pulsu	156
2.4.4 Ošetrovatelská péče o pacienta se změnami pulsové frekvence	157
2.5 Dýchání	157
2.5.1 Faktory ovlivňující dýchání	158

2.5.2	Hodnocení dýchání	
2.5.3	Ošetrovatelská péče o pacienta se změnami dýchání	
3.	Odběry biologického materiálu (M. Kusáková, H. Nikodemová)	
3.1	Vyšetření biologického materiálu	
3.1.1	Zásady odběru biologického materiálu	
3.2	Odběr krve	
3.2.1	Odběr arteriální krve	
3.2.2	Odběr žilní krve	
3.2.3	Odběr kapilární krve	
3.2.4	Chyby při odběru žilní krve	
3.2.4.1	Chyby při přípravě nemocného	
3.2.4.2	Hemolýza	
3.2.5	Biochemická vyšetření krve	
3.2.6	Hematologická vyšetření krve	
3.2.7	Mikrobiologická vyšetření krve	
3.3	Odběr moče	
3.3.1	Biochemická vyšetření moče	
3.3.2	Mikrobiologické vyšetření moče	
3.4	Odběr stolice	
3.4.1	Biochemická vyšetření stolice	
3.4.2	Mikrobiologické vyšetření stolice	
3.4.3	Parazitologické vyšetření stolice	
3.5	Odběr sputa	
3.5.1	Mikrobiologické vyšetření sputa	
3.5.2	Cytologické vyšetření sputa	
3.6	Výtěry a stěry	
3.7	Odběr žaludečního obsahu	
3.8	Punkce	
3.8.1	Odběr mozkomíšního moku	
3.8.2	Odběr tekutiny z peritoneální dutiny	
3.8.3	Odběr tekutiny z pleurální dutiny	
3.9	Biopsie	
3.9.1	Odběr vzorku kostní dřevě	
3.9.2	Odběr vzorku ledvinné tkáně	
3.9.3	Odběr vzorku jaterní tkáně	
4.	Léky a způsoby jejich podávání (M. Kusáková, I. Volentková)	
4.1	Léky	
4.1.1	Lékové formy	
4.1.1.1	Pevné formy léků	
4.1.1.2	Polopevné formy léků	

4.1.1.3 Tekuté formy léků	185
4.1.2 Názvy léčiv	186
4.1.3 Označení léků	186
4.1.4 Balení, objednávání a uskladnění léků	187
4.1.5 Omamné a psychotropní látky	188
4.1.6 Účinky léků	188
4.1.7 Pokyny pro podávání léků	189
4.2 Způsoby aplikace léků	190
4.2.1 Perorální aplikace	191
4.2.1.1 Sublingvální aplikace	191
4.2.2 Aplikace léků konečným – per rectum	191
4.2.3 Parenterální aplikace	192
4.2.3.1 Příprava léků z ampulek a lékovek	192
4.2.3.2 Intradermální injekce (i.d.)	193
4.2.3.3 Subkutánní injekce (s.c.)	193
4.2.3.4 Intramuskulární injekce (i.m.)	195
4.2.3.5 Intravenózní injekce (i.v.)	196
4.2.4 Místní aplikace léků	197
4.2.4.1 Aplikace léků kůží	197
4.2.4.2 Aplikace léků do očí	198
4.2.4.3 Aplikace léků do ucha	198
4.2.4.4 Aplikace léků do dýchacího ústrojí	199
4.3 Kyslíková léčba – oxygenoterapie	201
4.3.1 Indikace kyslíkové terapie	202
4.3.2 Aplikace kyslíku	202
4.4 Léčba inzulinem	204
4.4.1 Balení inzulinu	205
4.4.2 Aplikace inzulinu	205
4.4.2.1 Místa aplikace inzulinu	206
4.5 Specifika při podávání cytostatik	206
4.5.1 Pravidla pro práci s cytostatiky	207
4.5.2 Parenterální aplikace cytostatik	208
4.5.3 Nežádoucí účinky při podávání cytostatik	209
5. Aplikace infúzí (M. Kusáková, Š. Tomová)	213
5.1 Důvody podávání infúzí	213
5.2 Infúzní roztoky	213
5.2.1 Rozdělení infúzních roztoků	214
5.2.2 Způsoby podání jednotlivých složek parenterální výživy	217
5.3 Aplikace infúze	217
5.3.1 Způsoby aplikace infúzí	219

5.3.2 Kanylace periferní žíly	220
5.4 Komplikace při podávání infúzí	224
6. Aplikace transfúzních přípravků (R. Brudňáková)	225
6.1 Dárcovství krve	225
6.1.1 Předpoklady dárcovství	226
6.1.2 Frekvence odběrů, odebrané množství, tělesná hmotnost	226
6.1.3 Fyzikální vyšetření dárce	227
6.1.4 Laboratorní vyšetření dárce	227
6.1.5 Anamnéza	227
6.1.6 Dotazník	229
6.2 Transfúzní přípravky	229
6.2.1 Základní skupiny transfúzních přípravků	230
6.2.2 Výběr transfúzních přípravků ve vztahu k systému AB0 a Rh (D)	230
6.2.3 Vyšetření dárců krve a jejich složek ke snížení nebezpečí přenosu infekčních chorob	231
6.3 Skladování a manipulace s transfúzními přípravky	231
6.3.1 Erytrocytový přípravek	231
6.3.2 Trombocytový přípravek	231
6.3.3 Plazma	231
6.4 Pomůcky k odběru vzorku krve a aplikaci transfúzních přípravků	232
6.4.1 Pomůcky k odběru vzorku krve pro předtransfúzní vyšetření	232
6.4.2 Pomůcky k zajištění aplikace transfúzního přípravku	232
6.5 Předpoklady transfúze	232
6.5.1 Indikace k transfúzi	232
6.5.2 Odběr vzorku krve	233
6.5.3 Žádanka o transfúzní přípravek	233
6.6 Laboratorní předtransfúzní vyšetření	233
6.6.1 Laboratorní vyšetření před aplikací přípravků s obsahem erytrocytů	234
6.6.2 Laboratorní vyšetření před aplikací ostatních přípravků	234
6.7 Přeprava přípravku na oddělení	234
6.7.1 Rychlost přepravy přípravku v závislosti na indikaci	234
6.7.2 Způsob přepravy	235
6.7.3 Vrácení přípravku	235
6.8 Příprava k provedení transfúze	235
6.8.1 Povinnosti sestry před každou aplikací transfúzního přípravku	235
6.8.2 Poučení pacienta týkající se transfúze	236
6.8.3 Povinnosti lékaře bezprostředně před transfúzí	236
6.9 Vlastní transfúze	236

6.9.1 Zahájení transfúze	236
6.9.1.1 Kontrola krevní skupiny u lůžka	237
6.9.1.2 Hodnocení vyšetření krevní skupiny u lůžka	238
6.9.2 Průběh transfúze	238
6.9.3 Ukončení transfúze	238
6.9.3.1 Sledování pacienta po transfúzi na lůžkovém oddělení	239
6.9.3.2 Sledování pacienta po transfúzi na ambulanci	239
6.10 Dokumentace transfúze	239
6.11 Potransfúzní reakce	239
6.11.1 Nejčastější nežádoucí příznaky transfúze	240
6.11.2 Hlavní potransfúzní reakce	240
6.11.3 Opatření při podezření na potransfúzní reakci	240
6.12 Závěr	241
7. Vybrané ošetrovatelské postupy (H. Nikodemová, M. Šamánková)	242
7.1 Ošetrovatelský postup při cévkování – zavádění močového katétru	242
7.1.1 Cévkování ženy	244
7.1.2 Cévkování muže	245
7.1.3 Komplikace	245
7.1.4 Ošetrovatelské péče o pacienta s permanentním močovým katétre	246
7.2 Ošetrovatelský postup při zavádění žaludeční sondy	246
7.2.1 Zavádění sondy nosem	247
7.2.2 Zavádění sondy ústy	248
7.2.3 Komplikace	248
7.2.4 Ošetrovatelská péče o pacienta se zavedenou nasogastrickou (nasoduodenální, nasojejunální) sondou	249
7.3 Ošetrovatelský postup při aplikaci klyzmatu	250
7.3.1 Účel aplikace klyzmatu	250
7.3.2 Klyzma očistné	250
7.3.3 Mikroklyzma	250
7.3.4 Klyzma výživné (kapénkové klyzma)	251
7.4 Ošetrovatelský postup v péči o stomie	251
7.4.1 Úvod	251
7.4.2 Společné požadavky na ošetrování pacienta se stomií	252
7.4.2.1 Ošetrovatelská specifika pro vybrané jednotlivé stomie	253
7.4.2.1.1 Tracheostomie	253
7.4.2.1.2 Gastrostomie	253
7.4.2.1.3 Stomie střevní	253
7.5 Ošetrovatelský postup při přikládání obvazů	256
7.5.1 Obecné zásady	256

7.5.2 Druhy obvazových materiálů	256
7.5.2.1 Klasické obvazové materiály, příklady a jejich užití	256
7.5.2.2 Moderní obvazové materiály, příklady a jejich užití	257
7.6 Ošetrovatelský postup v péči o pacienta při ošetření a převazu rány	258
7.6.1 Etapy v ošetření rány	258
7.6.2 Pomůcky k ošetření a převazování rány	259
7.6.3 Čištění rány při převazu	260
7.6.4 Krytí rány	261
7.6.5 Hojení ran z pohledu ošetrovatelství	262
7.6.6 Ošetrovatelský postup v péči o pacienta se suturou	263
7.6.7 Ošetrovatelský postup v péči o pacienta po amputaci končetiny	264
7.6.7.1 Psychická péče	264
7.6.7.2 Protetika	264
7.7 Ošetrovatelský postup v péči o pacienta s drenážemi	265
8. Péče o nemocné v období přípravy na operaci a v období pooperačním (<i>M. Šamánková</i>)	267
8.1 Předoperační příprava nemocných	267
8.1.1 Celková obecná předoperační příprava vzdálená	267
8.1.2 Celková speciální předoperační příprava vzdálená	269
8.1.3 Obecná bezprostřední příprava k operaci	269
8.1.4 Speciální bezprostřední příprava k operaci	270
8.2 Pooperační období	271
8.2.1 Pooperační péče o nemocné	271
8.3 Pooperační komplikace	273
8.3.1 Péče o nemocné při pooperačních komplikacích	273
8.4 Polohy nemocných	274
9. Anestézie z pohledu ošetrovatelství (<i>M. Šamánková</i>)	276
9.1 Úvod do oboru anesteziologie a resuscitace	276
9.1.1 Druhy anestézie	276
9.1.1.1 Anestézie místní (regionální)	276
9.1.1.2 Anestézie celková	277
9.1.1.3 Příprava pacienta pro celkovou anestézii	278
9.2 Vlastní průběh celkové anestézie z pohledu ošetrovatelství	279
9.2.1 Premedikace	279
9.2.2 Vedení anestézie	280
9.2.3 Dokumentace o průběhu anestézie	281
9.2.4 Probuzení z anestézie	282
9.3 Ošetrovatelská pooperační péče v oboru anesteziologie a resuscitace	282
9.3.1 Ošetrovatelské intervence při příjmu pacienta na jednotlivá oddělení	284

10. Dietoterapie – léčebná výživa (Š. Tomová)	286
10.1 Stravování nemocných	286
10.1.1 Objednávání a přeprava stravy	287
10.1.2 Podávání jídla	287
10.2 Základní diety	288
10.2.1 Speciální diety	290
10.2.2 Standardizované diety	291
10.3 Parenterální výživa	292
10.4 Enterální výživa	293
10.4.1 Indikace enterální výživy	293
10.4.2 Kontraindikace enterální výživy	293
10.4.3 Malnutrice	294
10.4.4 Rozdělení tekutých výživ	294
10.4.5 Aplikace enterální výživy	295
10.4.6 Komplikace enterální výživy	296
11. Ošetřovatelství v pediatrii (I. Voleníková)	297
11.1 Z historie dětského lékařství a ošetřovatelství	297
11.2 Organizace péče o dítě v ČR	299
11.3 Zvláštnosti ošetřování dětí	299
11.3.1 Ontogenetické hledisko	299
11.3.2 Stručné charakteristiky jednotlivých etap dětství	300
11.3.2.1 Prenatální období	300
11.3.2.2 Novorozenecké období	301
11.3.2.3 Kojenecké období	301
11.3.2.4 Období batolat	302
11.3.2.5 Předškolní období	303
11.3.2.6 Období školního věku	304
11.3.2.7 Období adolescence	305
11.3.3 Ošetřování fyziologického novorozence	306
11.3.3.1 Ošetřování novorozence první den po porodu	306
11.3.3.2 Ošetřování novorozence v dalších dnech po porodu	309
11.3.3.3 Příprava dítěte a matky k propuštění	312
11.3.4 Problematika péče o nedonošeného a rizikového novorozence	312
11.3.5 Zvláštnosti ošetřování dětí na chirurgii	313
11.3.6 Zvláštnosti ošetřování dětí na onkologii	314
11.4 Etika práce při ošetřování dětských pacientů	315
11.5 Sociální pediatrie	317
12. Rehabilitační ošetřovatelství (I. Zounková, R. Ocmanová, L. Smolíková)	319
12.1 Polohování	320
12.1.1 Základní polohy	320

12.1.1.1	Poloha na zádech	320
12.1.1.2	Poloha na boku	321
12.1.1.3	Poloha na břicho	322
12.1.1.4	Poloha v sedu nebo polosedu (na lůžku)	323
12.2	Manipulace s pacientem	323
12.3	Péče o průchodnost dýchacích cest	325
12.3.1	Inhalace	326
12.3.2	Uvolňování hlenů a stimulace prohloubeného dýchání	326
12.3.3	Odsávání uvolněných hlenů	326
12.3.4	Manipulace a polohování pacienta s cílem volné a snadné ventilace	327
12.4	Péče o celkovou pacientovu kondici	327
12.5	Prevence tromboembolické choroby	328
12.6	Psychologický aspekt rehabilitačního ošetřovatelství	328
12.7	Užití fyzikálních léčebných prostředků v ošetřovatelství	328
12.7.1	Aplikace tepla a chladu	329
12.7.1.1	Praktické provedení	330
12.7.1.2	Reakce organismu	330
12.7.2	Aplikace světelné energie a její využití v ošetřovatelství	331
12.7.3	Závěr	331
13.	Ošetřovatelství v péči o dlouhodobě nemocné (B. Mašková, K. Simmerová)	332
13.1	Ošetřovatelství při dlouhodobé péči z pohledu lékaře	332
13.1.1	Nejčastější onemocnění vyžadující dlouhodobou péči	333
13.1.2	Nejčastější onemocnění vedoucí k dlouhodobé hospitalizaci bez ohledu na věk	335
13.2	Ošetřovatelská péče	335
13.2.1	Hygienická péče	336
13.2.1.1	Ranní a večerní toaleta	337
13.2.1.2	Péče o dutinu ústní	337
13.2.1.3	Celková koupel	338
13.2.1.4	Mytí vlasů a péče o nehty	338
13.2.2	Vyprazdňování	339
13.2.2.1	Inkontinence	340
13.2.2.2	Retence moče	341
13.2.2.3	Vyprazdňování stolice	341
13.2.3	Péče o pokožku	342
13.2.4	Proleženina	343
13.2.4.1	Negativní faktory podléhající se na vzniku dekubitů	343
13.2.4.2	Nejčastější místa a fáze vzniku dekubitů	344

13.2.4.3 Péče o dekubity	344
13.2.4.4 Léčba proleženin	346
13.2.5 Péče o lůžko, prádlo a prostředí	347
13.2.5.1 Lůžko	347
13.2.5.1.1 Pomocná zařízení lůžka	347
13.2.5.1.2 Stlaní lůžka	348
13.2.6 Péče o stravování a pitný režim	349
Seznam použité literatury	351